

## Upravljanje razredom koristeći e-sustave

### SAŽETAK

*Polazak u 1. razred osnovne škole uzbudljiv je trenutak za svako dijete. Prvi mjeseci školovanja usmjereni su na prilagođavanje i adaptaciju učenika na novu sredinu i nova pravila. Učenici se najčešće bez poteškoća prilagođavaju na novu okolinu, učiteljicu i nove prijatelje. Ono što im zadaje probleme su način rada u školi i dužina nastavnog sata.*

*Ovaj problem posebno je istaknut u radu produženog boravka kada učenici borave neprekidno osam sati u školi i najmanje šest sati bi trebali biti aktivni sudionici učenja.*

*To su bili razlozi koji su naveli učiteljicu da u nastavni proces uključi dva online sustava: Classdojo i Gonoodle.*

*Sustavi su korišteni u želji da se stvori poticajna sredina za rad i učenje, smanje konflikti među učenicima na najmanju moguću mjeru te da se pauzama u učenju održava motivacija tijekom čitavog dana.*

*Classdojo je korišten od drugog polugodišta i ispunio je sva očekivanja zbog kojih je uveden u rad s učenicima. Učenici su korigirali svoje ponašanje, postali svjesni kako i na koji način mogu iskazati svoje osjećaje, a da pri tome ne ometaju cijeli razred.*

*Gonoodle je zamjenio klasičan način opuštanja tijekom učenja. Učenici su ga rado prihvatali i doživjeli ga kao sastavni dio učenja.*

*Rezultati uvođenja ovih sustava vidjeli su se kroz realizirane projekte i nagrade koje su učenici osvojili svojim radom u produženom boravku.*

**Ključni pojmovi:** polazak u školu, web 2.0 alati, internet, motivacija za učenje, poticajna sredina

## UVOD

Od prvog djetetovog dana u školi, škola je usmjerena na dijete i razvoju njegova znanja, vještina i kompetencija. Obrazovna politika RH prihvatile je osam temeljnih kompetencija koje je odredila Europska Unija [1], a naglasak u ovom projektu je stavljen na tri – učiti kako učiti, socijalna i građanska kompetencija te digitalna kompetencija.

Kako su najčešći problemi u početcima školovanja disciplina u razredu i naučiti učenike kako učiti, učiteljica je odlučila koristiti u radu web 2.0 alate: Classdojo [2] i Gonoodle [3].

Način rada u školi je najčešće posve drugačiji na što su učenici navikli u vrtiću i dešava se da pojedinci odbijaju raditi i sudjelovati u aktivnostima. S ovim problemom suočavaju se i slabo pripremljena djeca i djeca koja nemaju interes za školu. U školi su formirane nove grupe tj. razredi i određeni se broj učenika teško prilagođava na novo okruženje. U takvoj razrednoj atmosferi teško je postići pozitivnu klimu za učenje i to su bili razlozi uvođenja Classdojo sustava u rad.

Drugi problem koji se pojavljuje na početku školovanja je dužina nastavnog sata i djetetova mogućnost praćenja istog. Kod sedmogodišnjaka koncentracija traje petnaestak minuta i potrebno je često raditi pauze u učenju. U produženom boravku situacija je još i teža jer su učenici umorni i navikli su na poslijepodnevni odmor u vrtiću. Od prvog školskog dana su se uvele pauze u učenju međutim učenicima je to ubrzo dosadilo. Upravo radi toga uveden je Gonoodle sustav koji se pokazao kao pravi odabir. Sustav nudi raznovrsne načine vježbanja i prilagođen je upravo za tu dob učenika.

U radu je sudjelovalo 26 učenika tijekom prvog razreda osnovne škole. Sustavi su se u početku koristili isključivo u radu produženog boravka, međutim tijekom školske godine, na inzistiranje učenika, počeli su se koristiti i za vrijeme jutarnje nastave.

## CLASSDOJO

Classdojo je online sustav za upravljanje razredom koji pomaže učitelju u praćenju i bilježenju ponašanja učenika na satu. Nakon što se učitelj registrira u sustav, kreira svoj razred i upisuje učenike, kao što se vidi na slici br.1.

The screenshot shows the ClassDojo interface with the title 'Zujalice' at the top. Below the title are several navigation tabs: 'Početni ekran', 'Učionica' (which is underlined in blue), 'Izveštaji', 'Poruke', and 'Uredi razred'. Underneath these tabs are several filter options: 'Prikaži postavke', 'Štopericu', 'Prisutnost', 'Vrati posljednje', 'Slučajno', 'Award multiple', and 'Resetirajte bodovne balone'. The main area displays a grid of 20 student profiles, each with a unique monster icon, their name, and a small green circle containing a number (either 1 or 2). The students listed are: ANA GALIĆ (2), ANJA ŠTROK (1), BARTOL DEJANOVIĆ (1), BRUNO TIRIĆ (1), FILIP DOMINIKOVIĆ (1), FILIP KOVAČ (1), FRANKA BURAZER (1), GABRIELA BIŠKUPEC (2), KARLA PERČULIJA (1), KRISTIJAN KLARIĆ (1), LAURA DURDAN (2), LENI IVKOVIĆ (1), LEON HORVATIĆ (1), LORNA RUSAN (2), LUCIANO LUKA JOSIP... (2), LUCIJA DRAGIĆ (1), Lara Bačani (2), MAGDALENA PRŠLJA (1), MARIN GOLUB (2), MARKO KOIĆ (1), MARTIN TOMIČIĆ (2), MATEA HUDINČEC (2), NIKOLA DODIĆ (2), RAHEDA MATOKO (1), and an entry for 'Ideje'.

Slika 1.: Kreiran razred u Classdojo sustavu

Sljedeći korak je upisivanje roditeljskih e-mail adresa na koje, nakon što ih roditelji aktiviraju, dolaze obavijesti o zapisima u sustavu.

U sustav su ugrađene dvije vrste ponašanja, **pozitivno i potreban je dodatan trud**. Učitelj u dogovoru s učenicima određuje što je za njih prihvatljivo tj. pozitivno ponašanje i na koji način će se ono bilježiti i vrednovati.

Isto tako odlučuju koje ponašanje nije prihvatljivo i u kojim situacijama će se ono zabilježiti u sustavu.

Sustav ima mogućnost dodavanja ponašanja tj. moguće je definirati ponašanja koja se žele poticati u razrednom okruženju. Slika 2. prikazuje izgled izbornika za pozitivno ponašanje, a slika 3. izgled izbornika za ponašanje koje treba popraviti.



Slika 2.: Izbornik za pozitivno ponašanje



Slika 3.: Izbornik za ponašanje koje treba popraviti

Nakon upisanih komentara o ponašanju sustav obavještava roditelja o promjeni koja se dogodila. Istovremeni kontakt roditelja i upoznavanje s novonastalom situacijom je jako bitno uspostaviti i održavati tijekom školovanja.

Osim dnevnih izvještaja, postoji mogućnost i tjednog slanja izvještaja roditeljima. U dogовору с уčеницима periodički se mogu resetirati osvojeni bodovi и krenuti s evidencijom ispočetka.

Ovaj online sustav koristio se tijekom drugog polugodišta prvog razreda. Početkom drugog polugodišta uočen je pad koncentracije kod učenika i nemotiviranost za rad u produženom boravku. Sve češće je dolazilo do verbalnih okršaja, posebno dječaka koji su nastale konflikte za vrijeme slobodnog vremena na igralištu prenosili u učionicu i time ometali pisanje zadaće i funkcioniranje razreda kao homogene grupe. Pravila su se iznova ponavljala ali nije bilo pozitivnog učinka na učenike i rad u razredu bio je otežan. Classdojo je uveden u nastavu nakon pročitanih pozitivnih komentara i iskustava kolega diljem svijeta. Sustav je opisan kao jednostavan za upotrebu, motivirajući za učenike i preveden je na hrvatski jezik.

U dogovoru s učenicima koristio se na kraju radnog dana kada bi zajedno s učiteljicom prokomentirali svoje ponašanje, obrazložili razloge ili ponekad dali osvrt što ih je potaklo na takvo ponašanje. Dogovoren je da se situacije poput udaranja i vrijeđanja bilježe odmah ne čekajući kraj školskog dana.

Atmosfera se u razredu popravila već nakon prvog tjedna. Učenici su uvidjeli da su roditelji upoznati s njihovim ponašanjem i angažmanom u školi i prije nego što dođu po njih. Kada je roditelj želio opširnije saznati što se desilo u školi poslao bi poruku preko sustava učiteljici koja je u kratkom vremenu odgovarala na istu. Na taj način se vrlo efikasno moglo utjecati na učenikovo ponašanje jer se reagiralo odmah i sve strane su bile uključene u rješavanje problema.

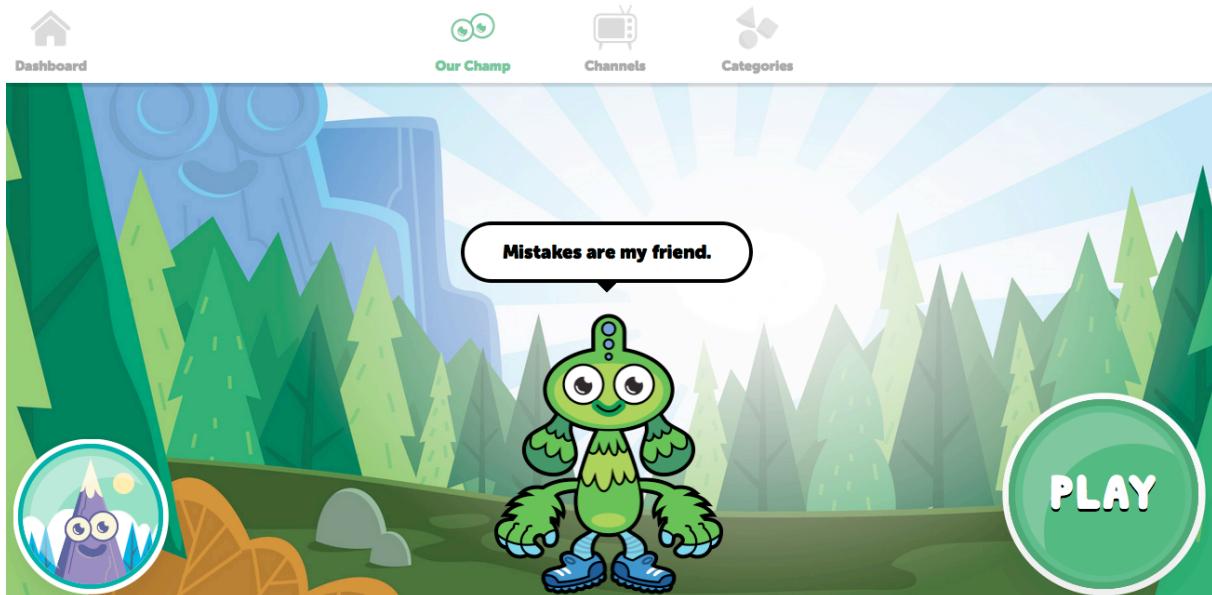
Nakon nekoliko tjedana upotrebe sustava učenici su sami predložili da se svakog zadnjeg dana u tjednu nagradi učenik ili učenica koji je skupio/skupila najviše pohvala. Razred je polako otkrivao benefite zajedništva i izvršavanje obaveza na vrijeme.

Do kraja školske godine u produženom boravku se kvalitetno provelo i realiziralo nekoliko projekata (u suradnji sa vršnjacima iz Republike Hrvatske kao i sa vršnjacima iz EU), osvojile su se nagrade za sudjelovanje u raznim kreativnim natječajima, ugostili novinare sa televizije i mnoštvo drugih stvari. Sve se to ne bi moglo postići da se nije ostvarila poticajna i kreativna atmosfera u razredu, a tome je sigurno pridonio i Classdojo online sustav.

**GONOODE**

Gonoodle je online sustav koji nudi učitelju i učenicima ideje za kreativne i opuštajuće trenutke u pauzama od učenja. Kada učitelj primijeti u razredu da je koncentracija i motivacija u učenju slaba, prekida rad i potiče učenike na rekreativne i opuštajuće trenutke.

Prilikom prvog pokretanja Gonoodle sustava učenici odabiru lik koji će ih pratiti u njihovim pauzama od učenja, vidljivo na slici br.4. Sustav bilježi minute koje su provedene rekreirajući se i na temelju njih lik raste i napreduje.



Slika 4.: Lik koji prati učenike u njihovim rekreativnim pauzama

Gonoodle nudi nekoliko kategorija za opuštanje. To su : vođeno plesanje, duboko disanje, slobodni pokreti, istezanje, sport i vježbanje, kinestetičko učenje, koordinacija i timski rad.

Nakon što se odabere kategorija učenici prate upute i pokrete te ih ponavljaju. Vježbe su prilagođene djeci i traju od dvije do pet minuta. Sve su vježbe popraćene glazbom i učenici ih s veseljem odrađuju.

Koje će se kategorije odabrati ovisi o trenutnoj situaciji u razredu. Ako učitelj primijeti da su učenici usporenji i pospani odabiru se najčešće vježbe poput Zumbe, istezanja ili trčanja na mjestu. Kod situacija gdje je razred nemirniji i teže se koncentrira koriste se tzv. «Brain breaks» vježbe koje smiruju i fokusiraju učenike na rad.

Gonoodle se također u razredu počeo koristiti na preporuku kolega na društvenim mrežama. Sustav je opisan kao inventivan i zabavan učenicima.

Prije upotrebe Gonoodle sustava, stanke u učenju su se provodile na način da se prekidao rad i učiteljica bi učenicima demonstrirala lagane vježbe te vježbe disanja i opuštanja. Učenicima je u početku bilo zabavno izvoditi vježbe ali ubrzo im je dosadilo i to su nevoljko radili.

Uvođenjem Gonoodle sustava u nastavu produženog boravka, vrijeme za učenje i pisanje zadaće se koncipiralo na noviji, drugačiji način. Na početku sata izvodile su se vježbe «Brain breaks» koje su učenike smirile, pripremile i fokusirale na zadaću. Nakon petnaestak minuta pisanja domaće zadaće prekinuo bi se rad i izvodile bi se vježbe istezanja i laganog trčanja na mjestu. Poslije tih vježbi učenici bi odradili sljedeći blok od petnaest minuta u kojem bi većina završila započete zadatke. Nakon zadaće učenici bi odabirali pjesmu koja bi im odgovarala taj dan i plesali Zumbu.

U početku korištenja sustava primjećeno je da samo učenice plešu, a učenici su bili promatrači. Međutim u sustavu postoje plesni pokreti namjenjeni samo dječacima tako da su se i oni uključili u plesno razgibavanje.

Gonoodle sustav postao je sastavni dio svakog školskog dana. Učenici su se navikli na dinamične prekide u radu te su inzistirali kod jutarnje učiteljice da to provode od samog početka školskog dana. Primjećeno je da su učenici nakon razgibavanja fokusiranjem i lakše izvršavaju zadane zadatke. Učenici koji bi prvi riješili zadatke su rado pomagali ostalima jer su znali da nakon rada ide Gonoodle kojeg su oni doživjeli kao svojevrsnu nagradu.

Gonoodle je bio od velike pomoći u prvom razredu. Učenici su se u kraćem vremenu brže upoznali i zbližili, a prilagodba na prvi razred i produženi boravak bila je bezbolnija. Tijekom jednog razgibavanja učenici su došli na ideju da jedan od Zumba plesova otplesu roditeljima na božićnoj predstavi što su i učinili, te su bili izuzetno ponosni na sebe i svoj razred.

## **REZULTATI PRIMJENE ALATA U PRAKSI**

Uporaba IKT u ovom projektu nije bila fokusirana na razvoj digitalnih kompetencija kod učenika već na razvoj socijalnih i građanskih kompetencija, te na kompetencije kako učiti.

Koristeći Classdojo sustav učenici su korigirali svoje nepoželjno ponašanje, poticali jedni druge u radu i često se natjecali tko će biti bolji. Učiteljici je ovaj sustav omogućio svakodnevni kontakt s roditeljima, problemi su se rješavali u hodu i to je donijelo bolju atmosferu u razredu, a samim time i više vremena za rad na projektima u produženom boravku. Roditelji su također bili zadovoljni sustavom i rado su ga koristili u komunikaciji s učiteljicom.

Gonoodle je sustav koji je puno pomogao učenicima u učenju. Korišten je u svakodnevnom radu i ovisno o problemu s kojim se učiteljica susretala motivirao je učenike na rad. Niska koncentracija i motivacija se u učionici podizala plešući dječju Zumbu nakon koje je rijetko koje dijete ostalo potištено i umorno. Vježbama disanja, pravilnog držanja ili razgibavanja djeca su se svakodnevno pripremala na rad i nastavu. Gonoodle je dao jednu novu dimenziju učenju i navikavao učenike na pauze koje su ih regenerirale i pripremale za nove školske izazove.

Ovaj način rada prikazuje kako IKT postaje svakim danom sve više involuiran u učionicama i u radu s djecom. Najčešće se tehnologija u školi koristi radi usvajanja novih sadržaja i razvijanja digitalnih kompetencija, međutim ovo je dokaz da je IKT izuzetan pomoćnik učitelju i u upravljanju i motiviranju učenika za suradničko učenje i poticajno okruženje.

## **ZAKLJUČAK**

Iznova se pokazalo da korištenje IKT-a u učionici odgovara učenicima i da rado prihvaćaju takve oblike rada. Osim za ponavljanje i uvježbavanje gradiva IKT je pouzdan partner i za upravljanje razredom.

U drugom razredu se planira nastaviti s ovakvim načinom upravljanja jer se pokazalo da je Classdojo karika koja povezuje roditelje i učitelja te ih na neki način tjera da nastale situacije rješavaju pravovremeno. Osim kontakta s roditeljima omogućiti će se pristup i učenicima tako da će oni sami moći pratiti svoj napredak, međusobno moći razmjenjivati informacije, mjenjati likove koji ih predstavljaju i sl.

Korištenjem Gonoodle-a u sustava u radu s učenicima postignuto je zajedništvo u razredu i učenici su stekli naviku opuštanja plesom. Na tom tragu će se slobodno vrijeme u produženom boravku organizirati i ponuditi učenicima vrijeme kada će moći samostalno osmišljavati koreografije. Uvježbane koreografije će se snimati i na taj način će se uvoditi učenike u rad s računalom.

Nastojat će se svake godine uvoditi učenike u rad s alatima koji su primjereni njihovoј dobi i educirati ih da je računalo i online okruženje izvrsno za učenje i međusobnu suradnju.

Takvim načinom rada, učenje i boravak u produženom boravku nudi pun potencijal učenicima i ispunjava zadaću postojanja.

## **LITERATURA**

1. Agencija za odgoj i obrazovanje, Nacionalni okvirni kurikulum,  
[http://www.azoo.hr/images/stories/dokumenti/Nacionalni\\_okvirni\\_kurikulum.pdf](http://www.azoo.hr/images/stories/dokumenti/Nacionalni_okvirni_kurikulum.pdf)  
, pristupljeno u lipnju 2015. godine
2. Classdojo, [www.class dojo.com](http://www.class dojo.com), pristupljeno u lipnju 2015. godine
3. Gonoodle, [www.gonoodle.com](http://www.gonoodle.com), pristupljeno u lipnju 2015. godine